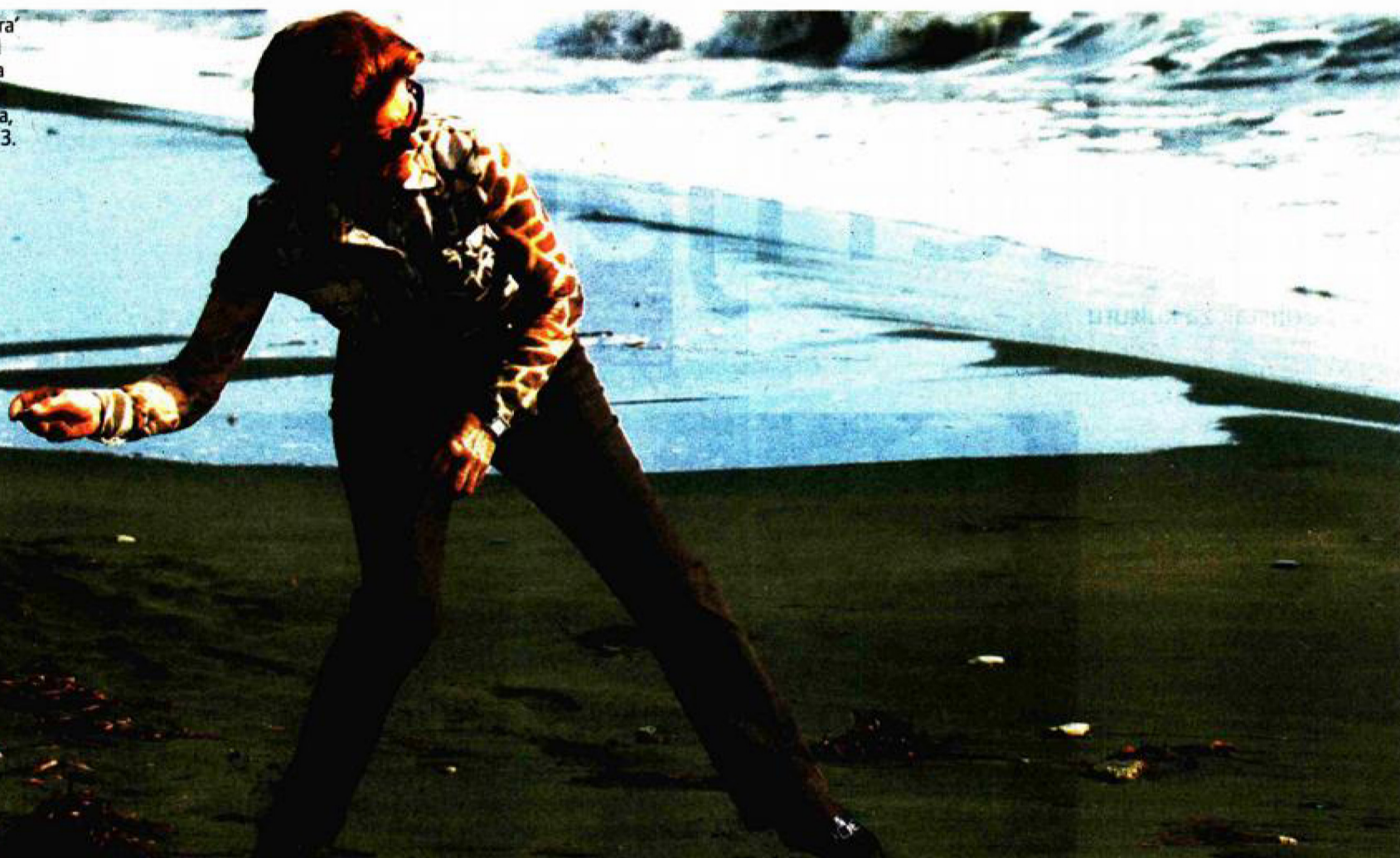

'Program 'Kultura'
ima proračun od
četiristo milijuna
eura za razdoblje
od sedam godina,
od 2007. do 2013.
godine'

Odvjetnica, zastupnica,
prva dama...
Androulla Vassiliou
studirala je pravo i
međunarodne odnose
u Londonu (1961.-1966.).
Dvadeset godina je na
Cipru radila kao odvjetni-
ca. Nakon što joj je suprug
1988. godine izabran za
predsjednika Cipra, odust-
ala je od posla. Dok je bila
prva dama (1988.-1993.) bila
je aktivna na socijalnom i
kulturnom području. Bila
je predsjednica Svjetske
federacije udruga Ujedin-
jenih naroda. Dva puta je,
1996. i 2001., izabrana za
zastupnicu u ciparskom
parlamentu. Bila je pot-
predsjednica Europske
liberalno-demokratske
i reformističke stranke
(2001.-2006.). Povjerenica
za zdravstvo u Europskoj
komisiji postala je 2008.
godine. U novoj Barrosovoj
Komisiji preuzela je 2010.
godine dužnost europske
povjerenice za obrazovan-
je, kulturu, višejezičnost i
mlade.

integracije Androulla Vassiliou, europska povjerenica za obrazovanje, kulturu, višejezičnost i mlade

Hrvatska je uspješnija od nekih zemalja članica EU-a

Goran
KOTUR

Možete li objasniti koncept kulturne i kreativne industrije? Može li kulturna industrija značajno potaknuti zaposlenost?

– Kulturna i kreativna industrija jedan je od gospodarskih motora u Europi i od ključne je važnosti za poslove i rast. Govorimo o velikom sektoru, koji uključuje reproduktivne umjetnosti, vizualne umjetnosti, kulturno naslijeđe, film, televiziju i radio, glazbu, izdavaštvo, videoigre, nove medije, arhitekturu, dizajn, modni dizajn i oglašavanje. Ta industrija je simbol europske kulturne različitosti, osigurava kvalitetne poslove za pet milijuna ljudi u EU-u i pridonosi prosječno 2,6 posto našem BDP-u. To je više nego što postižu brojne proizvodne industrijske grane. U prošlom desetljeću kulturna i kreativna industrija rasla je po stopi od oko 10 posto i, čak i tijekom krize, bila je u stanju preživjeti većinu drugih dijelova gospodarstva.

Zaštita 'malih'

Koje su nadležnosti EU-a u kulturi? Koliko je novca godišnje na raspolaganju europskim kulturnim radnicima od Europske unije?

– Ciljevi i uloga EU-a u kulturi su navedeni u članku 167. Lisabonskog ugovora. Tamo stoji da Unija treba pridonijeti cvjetanju kultura država članica, ali, poštujući njihove nacionalne i regionalne razlike, istodobno isticati zajedničko kulturno naslijeđe. Financiranje se provodi kroz program 'Kultura' Europske unije, za koji sam odgovorna, i kroz Europski fond za regionalni razvoj, koji dosta pomaže u zaštiti kulturnih vrijednosti.

Program 'Kultura' ima proračun od četiristo milijuna eura za razdoblje od sedam godina, od 2007. do 2013. godine. U programu sudjeluje trideset šest zemalja: dvadeset i sedam država članica te Island, Lihtenštajn, Norveška, Hrvatska, Turska, Bivša Jugoslavenska Republika Makedonija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora i Srbija. Oko pedeset pet milijuna eura godišnje dodjeljuje se nakon prijave na natječaj. Prijave ocjenjuju neovisni stručnjaci. Financiraju se samo najkvalitetniji projekti na europskoj razini. Komisija obično plaća pola troškova odabranih projekata, dok ostatak dolazi iz drugih javnih i privatnih izvora. Sama sam vidjela koliko je naše financiranje učinkovito kod privlačenja dodatnih javnih i privatnih fondova na nacionalnoj razini.

Na koje načine EU štiti 'male' kulture, male s obzirom na broj stanovnika država članica?

– Veličina zemlje nije kriterij za dodjelu novca, mi financiramo najbolje projekte. Kulturna raznolikost uvijek je bila ključna za europski projekt, za koji neki ljudi pogrešno misle da teži kulturnom jedinstvu. Naš moto je 'ujedinjeni u različitosti'. Program 'Kultura' financira projekte koji imaju za cilj zaštititi i promovirati 'male' kulture, a primjer toga je naša potpora u prevođenju književnosti.

Jeste li zadovoljni dosadašnjom kulturnom suradnjom između Hrvatske i EU-a?

– Hrvatska je aktivni partner Europske komisije u njezinim kulturnim aktivnostima i posebno u programu 'Kultura', kojem ste se priključili 2008. godine. Otada, hrvatski kul-

turni subjekti postali su glavni organizatori u dva projekta europske suradnje i partneri u sedamnaest drugih. Dva hrvatska izdavača dobila su donaciju da prevedu sedam knjiga s drugih europskih jezika na hrvatski. Dakle, to je svakako vrlo dobar početak.

turni subjekti postali su glavni organizatori u dva projekta europske suradnje i partneri u sedamnaest drugih. Dva hrvatska izdavača dobila su donaciju da prevedu sedam knjiga s drugih europskih jezika na hrvatski. Dakle, to je svakako vrlo dobar početak.

Split ima šansu

Što hrvatski kulturnjaci mogu očekivati od Europske unije nakon pristupanja?

– Naravno, punopravno članstvo u Europskoj uniji donijet će dodatne koristi, kao što je slobodno kretanje hrvatskih kulturnih radnika unutar EU-a.

Koje sve koristi imaju 'europski glavni gradovi kulture'? Ima li, primjerice, Split šansu postati 'europski glavni grad kulture'?

– 'Europski glavni gradovi kulture' mogu donijeti goleme dugoročne koristi gradovima domaćinima. Osim što se naglašavaju kul-

turne atrakcije grada, ta je titula često odskočna daska za investiranje i obnovu. Time se može promijeniti imidž grada i osigurati mu međunarodnu prepoznatljivost, što pomaže da se razvije turizam i privuku nove investicije. Lille, jedan od bivših 'glavnih gradova kulture', procijenio je da je svaki euro koji je grad uložio u te aktivnosti donio novih osam eura.

Trenutno, inicijativa je otvorena samo državama članicama i znamo u koje zemlje titula ide do 2019. godine. Pripremamo prijedlog za nastavak inicijative nakon 2019. godine. Naravno, nove će države članice imati šansu da dobiju titulu.

Teško je procijeniti koliko bi novca Hrvatska dobila na području kulture u prvoj godini nakon pristupa. No, Hrvatska i Slovačka su slične što se tiče gospodarskog razvoja i stanovništva. Koliko je novca Slovačka dobila od EU-a na području kulture tijekom prvih dvanaest mjeseci nakon pristupa?

– Treba biti oprezan pri uspoređivanju zemalja koje su na sličnoj razini gospodarskog razvoja i približnog broja stanovnika. Valja naglasiti da je duh programa jako nastrojen prema transnacionalnoj suradnji. Međutim, brojke pokazuju da je Hrvatska uspješna. Primjerice, podaci za 2009. godinu svjedoče da je Hrvatska bila uspješnija čak i od nekih država članica. Govorimo li o ukupnom broju kulturnih organizacija koje sudjeluju u projektima, ili kao voditelji ili kao partneri, brojka za 2009. godinu istovjetna je za Hrvatsku i Slovačku.